

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Megjelenik
minden vasárnap

Főmunkatársak
KISS GYULA SZENDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK
Belmunkatárs CSAJÁGI BERNÁT

Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K
Egyes szám ára 20 fillér

Reflexiók

„Tenni és alkotni“

Mult vasárnap tartotta a budapesti mágnás kaszinó szokásos Széchenyi-lakomáját.

Návay Lajos, a képviselőház alelnöke, az ünnepi szónok, gyönyörű magvas beszédben emlékezett meg gróf Széchenyi Istvánról.

„Tenni és alkotni céltudatosan úgy, amint erre Széchenyi tettei és alkotásai tanítanak“ — hangsúlyozta nyomatékosan ismételtén beszéde közben. . . És a jelenvolt mágnások helyesléssel, éljenzéssel és tapssal fogadták a beszédet.

Vajjon őszinte, komoly volt-e a helyeslés, az éljenzés? . . vajjon mágnásaink a kegyeletes ünnepen forduló ponthoz jutottak-e? . . vajjon belátják-e valahára, hogy a lóversenyen, a kártyán, az automobilon kívül több más, nagy és fontos kötelességet kell leróniuk nemzetük irányában — de önmagukkal szemben is? . . .

Vajjon tényleg haladni akarnak ezen a „legnagyobb magyar“ nyomdokain? . . Vajjon csakugyan lehetővé akarják tenni, hogy az Amerikából visszavándorolt véreink a mágnás-pénzen felállított gyárakban munkát kapjanak, dolgozhassanak?

Eddig csak a szegény grófok adták oda bérbe az Esterházy- és Keglevich-cognac-ra nevüket . . vajjon ezen az ipari és egyéb vállalkozás terén vagyonnal és szaktudással fognak-e jelentkezni mágnásaink? . . .

Ha mágnásaink méltóképpen akarják ünnepelni a „legnagyobb magyart“, mindenekelőtt át kell venniök az ő törekvéseit, szellemét; mert különben az ünneplés, a hatalmas szóáratok nem egyebek morál nélküli, dárídó-szerű ceremóniánál, — amiből nem marad semmi irányítás, semmi ösztönzés a jó törekvések számára.

Széchenyi Istvánnak a messze jövődöbe látó szelleme a legnagyobb viharok közepette sietve tette le a kaszinó-intézmény alapját, mert azt remélte, hogy az emberek érintkezése, egyesülése folytán az eszmék, a gondolatok s tervek felcserélése lehetővé válván, a közszellem komoly felébre-

désével a nemzeti vagyont gyarapító munkálkodás minden vonalon érvényesülni fog.

Mintha a hazája jövője miatt kétségbeesett nagy lélek tragicumához tartoznék az is, hogy sokan vélik e tekintetben követni őt — pedig meg nem értették s félreértik nemes intencióit! . . .

Korántsem lehetett az ő szándéka az, hogy nyugott otthont teremtsen könnyelmű kártyázásnak s tivornyának, amiben az ő „hagyományainak letéteményeseit“ — a nemzet gerince a „gentry“ tönkrejutásáig utánozta s a nyújtott példa folytán ma már az egész magyar társas-élet a kártyázásban és tivornyázásban merül ki. Ez factum. És ezt a mágnás kaszinó okozta; mert nálunk az alsóbbak a felsőbbeknek minden örültségét majmolják.

Legyen hát vége a könnyelmű, az örülten pazarló életmódnak. Nyújtsanak új példát mágnásaink. Hagyják abba a kártyázást és dorbézolást. Szokjanak munkához. Fogadják meg a nagy rajongó Beksics Gustáv gyönyörű eszméjét is; adják el az alföldön elterülő uradalmaikat a magyar parasztnak, aki boldog lesz, ha — még drágán is — megveheti. A befolyó milliókból emeljenek gyárakat, legyenek nagykereskedők, legyenek igazi harcos vezetői a nemzetgazdasági törekvéseknek, munkának.

A régi magyar középosztály tönkrejutott, nagy nemzeti munkához nincs ereje; a magyar főnemesség oly nagy vagyon birtokában van, mellyel megteremthetné az új átalakulást.

Tehát „tenni és alkotni!“ — de még ma hozzuk helyre, amit évtizedek során át elmulasztottunk, mert holnap fenyegetően feltűnik a tömeges nyomornak föltornyosuló kétségbeesése . .

Lapozgatom Magyarország kereskedelmi mérlegét. Az 1906. és 1907. évben passzív volt. Mig az előző években több volt a kivitelünk, mint a behozatalunk, addig ebben az utolsó két évben sok millióval több árút hoztunk be a külföldről, mint kivittünk. Megszólalnak a számok. Minden szavuk keserű panasz a magyar nemzet ellen.

Minden szavuk azt hirdeti, hogy könnyelműek, indolensek, hazánk ér-

dekei iránt érzéketlenek vagyunk. És éppen ebben a két esztendőben, amíg hordtuk a tulipánt, szavaltunk szabadságról, iparpártolásról, az alatt még sokkal több portékát vásároltunk a külföldtől, mint azelőtt. Az áruforgalmi statistika számai szemünkbe kacagnak és elfujják cifra szóvirágok köntösébe fuladt ábrándjainkat.

Szomorú könyv a magyar birodalom áruforgalmi statistikája. Nehéz kétségek, sötét aggodalmak felhőivel borítja be jövőnk képét. Nincs az a Shakespeare és nincs az a Leopardi, aki úgy tudjon vádolni, megdöbbeneni, panaszkodni és sírni, mint a hogy ezek a számok teszik.

S ez a nemzedék, amely parányi kényelmetlenséget nem képes elviselni, akarna harcot vívni a szabadságért?

Ma már pusztán Rákóczi kardjai, Kossuth ágyúai nem tudják azt megszerezni . . a függetlenség kivívásának legerősebb és legbiztosabb fegyverei a magyar ipar megteremtése és a hazai ipar pártolása.

Az út biztos. Csak elhatározás, munka és kitartás kell hozzá. De hol van az mi bennünk? . . .

LÁNCZI SIMON

Bács-Bodrog vármegye közgazdasági előadójától

Tekintetes Közigazgatási bizottság!

Vármegyénk közgazdasági állapotáról van szerencsém a következőket jelenteni.

Az 1907 évi termés eredményt azt a jóslatomat, melylyel az 1907 év június 1-én keltezett jelentésemben a termés kilátásait jeleztem, fájdalom teljes mértékben igazolta. A kalászos növényekből csakugyan gyöngye termést kaptunk s ennek szalmatermése többnyire silány volt. Egyedül a tengeri termés volt részben jó, részben közepes.

Az 1907 évnek őszi hónapjaiban a talaj a tartós szárazság folytán annyira megkeményedett, hogy annak felszántása vetés alá csak csekély mértékben volt lehetséges. A gazdáknak a nagyobbik része tehát csak november havában szánthatott és vethette el a búzát. Ellenben a korábban elvetett buza rosszul kelt ki; amit későbbben vetettek el, az is csak december havában kezdett

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar- köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárban. — Ára üvegenként 4 — korona

csírázni, de megbokrosodni már nem volt képes.

A december havi enyhe és nedves időjárás az őszi vetésekre kedvező hatást gyakorolt, hanem a január havában bekövetkezett 10—12 fokos fagy az alig kicsírázott és hótakaró nélkül álló buzavetésekből kétségkívül okozott kárt. Hogy minő a kár, az majd csak az enyhébb idő beálltával válik nyilvánvalóvá a maga teljes mivoltában.

Általános képet kilátásainkról azonban már is rajzolhatunk magunknak. Vármegyénkben eddig az őszi vetés az őszi hónapokban rendszerint szépen kikelt és megbokrosodott. Ahhoz képest aztán, hogy kapott-e hótakarót, vagy sem, jól, vagy kevésbé jól kitellett. Azonban március havának enyhébb napjaiban már valóságos zöld pázsitként és sokat ígérően állott szemeink előtt.

Vajha rossz profétának bizonyulnék, de félok, hogy őszi vetéseink eddigi telelése, s ezt megelőző rossz szántási viszonyok és az elébb említett egyéb kedvezőtlen körülmények, természetlétésainkat bizony-bizony nem a legbiztosabb színben tüntetik föl. A későbbi időjárás az eredményt még befolyásolhatja kedvezően, az kétségtelen. De bizonyos az is, hogy a felsorolt hátrányos körülményeknek, legalább az őszi vetéseket illetően, vármegyénk ezidei gazdasági életében nyoma marad.

Igen élénk érdeklődés tárgyát képezte országszerte az utóbbi időben is a munkásmozgalom és ennek keretében elsősorban természetesen a kivándorlás, helyesebben ezuttal a visszavándorlás kérdése. Magától értetődik, hogy vármegyénkben én is utánanézttem e fontos mozgalomnak. Első sorban, örömmel említem fel, hogy a földművelésügyi kormányzat tényleg széleskörű intézkedéseket tett hazatérő véreink itthon való helyzetének lehetőleg kedvezővé tételére, nevezetesen munkáskezek foglalkoztatására. A legtöbb helyütt azok, akik munkába akartak állni, nyomban kaphattak fizetéses foglalkozást.

Vármegyénkben több helyen érdeklődtem a visszavándorlókról vezetendő statisztikai jegyzékek iránt és ennek az érdeklődésnek eredményeként konstatálnom kell, hogy ezeket helylyelközzel hiányosan vezetik. A kulai járásban például az erre vonatkozó főszolgabírósi intézkedésnek január 10-ikéig nyomát sem találtam. Lehet, hogy azóta ebben a tekintetben történtek intézkedések.

Adatok hiányában tehát kerestem az érintkezést a visszavándorlókkal magam is, amire a saját érdeklődésem kivül az a körülmény is készítetett, hogy sok cselédkereső gazda előjegyezte nálam a maga cselédszükségletét. E gazdák legtöbbje csak megyénkbeli cselédekre reflektál, más megyebeli cselédet felfogadni nem óhajtván. A visszavándorlókkal való érintkezéssel tehát két irányban is tehettem volna szolgálatot. Egyrészt az idegenből hazatérő véreinknek akik ekként foglalkozáshoz juthatnak, másrészt pedig gazdatársaimnak, akiknek egyik-másika ezuton megkapta volna a szükséges munkaerőt.

Sajnos, hogy ebben a tekintetben érzékeny csalódás ért. És pedig a visszavándorlók részéről. Azok közül, akikkel érintkezni alkalmam volt, mintegy $\frac{9}{10}$ -ed rész egyenesen azzal felelt felhívásomra, hogy ők sem itt nem szegődnek el, sem pedig munkába állani nem hajlandók. Megadták a felvilágosítást is, hogy miért? Egyszerűen azért nem, mert ők csupán a téli időszakra jöttek haza s egyáltalán nem szándékuk itthon maradni. Tavasszal útra kelnek ismét. Vagy kimennek megint Amerikába, vagy ha oda nem, akkor Németországba.

Korainak tartanám, hogy ebből a tanulságból messzebb menő következtetést vonjunk le mindjárt a visszavándorlás lelegején. Lehet, hogy ez csupán vármegyénkben jelentkező tünet s az sincs kizárva, hogy ez az előre kijelentett kivándorlási szándék nem fog abban a mértékben valóra válni, amint ezuttal szerzett tapasztalatomból következtethető volna. Mindenesetre azonban szomorú jelentőségű tünet ez s még szomorúbb volna, ha tényleg valóra válnék. A kivándorlás okozta vérvesztés nagy csorba nemzeti és gazdasági életünkön egyaránt, ehhez kétség nem fér. Erre a szomorú tudatra valósággal fölfrissítő hatással volt a visszavándorlás híre, mely egy szebb jövő perspektíváját nyitotta meg az aggódó hazafiúi lelkek előtt. Korai volna, ha már is a visszavándorláshoz fűződő reményeink letörése előtt állnánk. Reméljük a legjobbat. Azonban hiba volna, ha a szomorú tünet előtt szemet hunynánk s ha ezzel a tünettel mindjárt az első jelentkezés pillanatában nem foglalkoznánk azzal a komolysággal, amelyet a kérdés nagy hordereje kötelességünké tesz.

Szinte felüdül az ember, ha erről a kérdéstről átesik a legközvetlenebb rokon kérdésre, a vármegyénkben uralkodó általános munkáviszonyokra. Jól eső érzéssel konstátálom, hogy ebben a tekintetben a viszonyok javulásáról számolhatok be. A javulás kétségtelenül jelentkezett már a legutolsó aratás tartama alatt és szemmel látható ma is.

Az okokat nem kell hosszasan fejtegetnem, hiszen tudvalévők mindnyájunk előtt. Részben van a viszonyok kedvezőbb alakulásában jelentékeny mérvben annak, hogy a szocialista izgatások nyomában nem jelentkeztek azok a boldog állapotok, amikkel az izgatók a becsületes munka mellől a munkásságot a maguk szekerének tolására igyekeztek csábítani. Bizonyos kiábrándulás észlelhető a munkásság körében s reményünk lehet rá, hogy a kijózanodásnak további gyümölcse is terem. Másrészt javítottak a helyzeten más körülmények is. Legelső sorban az, hogy a munkások állandóan nagyobb napszám mellett dolgoznak. Mi sem illusztrálja ezt jobban, mint éppen a téli hónapok munkabére, ami eddig általában egykorona volt, most pedig 1 K 60 f és 2 K között változik.

Ezzel kapcsolatban azonban az érem másik oldala, a gazdák helyzete annál sötétebb. Egyrészt a munkabérek emelkedésével újabb teher szakadt a gazda-

ságra, melynek pedig a terhei eddig is megpróbálónak súlyosak voltak. Azután ránk szakadtak a csaknem elviselhetlen pénzügyi viszonyok is s ezzel a rendesen élvezett hitel megvonása, ami bénítólag hatott a gazdálkodás minden ágára.

Mindennek a hatása már is sok helyen rombolónak jelentkezik. Hogy mást ne említsek, ott van a gazdag agrárius község Bácsszenttamás. A múlt év vége felé éppen ebben a községben nem kevesebb mint tizenkilenc gazdának a birtokán jelent meg a végrehajtó. Ugyanitt a megyei virilisták száma 1906-ban még 37 volt. Ez a szám 1908-ban lepadt 27-re. Vegyük a földforgalmat. Hiszen a földek névleges értéke megvan ma is, az bizonyos. De jellemző tünet, hogy földvásárlás az utóbbi időben a lehető legkisebb mérvben fordul elő. Mind olyan jelek, melyek hangosan hirdetik és bizonyítják, hogy a gazdaközönségre nehéz idők virradtak és amelyek mind sűrűbben tűnnek föl egyik közseink után a másikban.

Óhajtandó, hogy a sok mostoha körülmény között legalább a pénzügyi viszonyok javuljanak minél hamarabb és minél gyökeresebben. Ez a dolog valahogyan még képes volna ellensúlyozni a gazdaközönség sok egyéb baját. Olvassuk a híret, hogy a nemzetközi pénzpiac dermedtsége itt is, ott is engedett valamit. A legfőbb ideje, mert gazdáink már nem sokáig állják a hitelforrások teljes elapadását.

Kula, 1908. február 5.

Tisztelettel

Rács György

Bácsbodrog vármegye jegyzői egylet ügyei:

— **Anyakönyvi tiszteletdíjak.** Az anyakönyvi tiszteletdíjak folyósítása és B. M. rendeletére 1907 évben szünetelt. Már akkor kimutattuk, hogy ezen rendelkezésnek törvényes alapja nincsen és ennek eredményeként most közölhetjük, hogy a kiutalások pár hét alatt megtörténnek. Természetes, hogy ezen tiszteletdíjra csak azok az anyakönyvvezetők jogosultak, akik fizetés kiegészítésben nem részesülnek és állásuk tekintetében 1904 év óta változás nem történt.

— **Közszállítási szabályrendelet** életbe léptetésére nézve egy hírlapi közlemény alapján mi is hoztuk, hogy a B. M. ismeretes rendeletének végrehajtását felfüggesztette. Sajnos e hír „kacsának” bizonyult, miért is országos mozgalom folyik azon célból, hogy ezen kivihetetlen és teljesen célszerűtlen rendelkezés ne lépjen életbe.

Kérdések:

Községemben a képviselőtestület tőlem azt kívánja, hogy a jegyzőkönyv a legközelebbi képviselőtestület szüneteltétől újból felolvasás-sék. Kérdem van-e ennek törvényes alapja?

Felelet. A községi törvény 57. §-a szerint a tanácskozás ügyrendjét a község szabályrendelettel állapítja meg. — Tessék tehát községének szabályrendeletét átnézni és erre a választ aszerint a gyűlésen megadni. Ezen helytelen gyakorlatnak egyébként sem praktikus sem törvényes alapja nincsen, — mert az ügyviteli szabályrendelet azt írja elő, hogy a jegyzőkönyv 3 nap alatt megszerkesztendő és a kiküldött hitelesítővel aláírandó. Ha ez megtörtént, a jegyzőtől a képviselőtestület mást nem követelhet. Hisz mi lenne, ha Ön azt a gyakorlatot kívánná fentartani? Provokálna esetleg teljesen helytelen jegyzőkönyvi vitákat, ha pedig a legközelebbi közgyűlést csak 2—3 hó múlva hívná egybe, olyan határozatokat is hitele-

síthetne, a melyek a törvényhatóságok által időközben már jóváhagyást nyertek.

Kérdés. *Községben egy bizottsági tag a képviselőtestület egy rendkívüli ülésén a tárgysorozatból eltérőleg kifogást emelt az ellen, hogy a képviselőtestület — mely 2 év előtt lett megválasztva, és mandatumuk 1908. év végén jár majd le — szabályszerűen nincsen megalakítva, mert csak 19 választott tag lett behívva és a hiány pótlag behívása által pótolva nem lett, — miért is indítványra a képviselőtestület a tárgyalásra kitézött ügyekben ennek tisztázásáig nem határozott, hanem a gyűlésről elidőzött, kimondván, hogy a korábban hozott határozatok ezen a címen semmiek. Kérdem: volt-e a javaslatnak és van-e a határozatnak törvényes alapja?*

Felelet. Az 1886. évi XXII. t. c. 56. §. utolsó kikezdése előírja, hogy a „rendkívüli gyűléseken csak is az ekkép közlött tárgysorozatban felvett tárgyak vétethetnek tanácskozás alá” — ha tehát ezen ügy akkor a tárgysorozatban felvéve nem volt, úgy annak tárgyalását sem lett volna szabad az elnöklő bírónak megadni. Az pedig, hogy egy 2 év előtt törvényesen megválasztott és a községi törvény 53. §. alapján megalakított képviselőtestület alakítása kifogásoltassék, ma, törvényes fenállásának 2 éve után, annak komoly alapja nem lehet és e címen már hozott előbbi határozatok sem semmisíthetők meg. Egyébként minden határozat a törvényes időn belül megfellebbezhető de azt majd csak a felsőbb hatóságok fogják elbírálni törvényesen vagy szabályszerűen lett-e a határozat meghozva. Így majd ő fogja megítélni azt is, volt-e behívható 20 választott képviselőtestületi tag, — mert ha a községi törvény 42. §-ából kifolyólag elhalálozás avagy lemondás stb. folytán a választott tagok száma pótlag által már nem pótolható, — a kiegészítés a B. m. 63770 87 sz. rendelete szerint csak is a legközelebbi községi képviselőtestület rendes választásáig bevándó, — tehát törvényes határozatok 20-nál kevesebb választott tagokkal is hozhatók. Ha pedig a képviselők eltávoztak és a többi ügyekben nem kívántak határozni, úgy kár volt az elnöklő bírónak ennek a kívánságnak felülni, — mert ha ottan marad ötlet pártoló csak egy bizottsági taggal is, úgy a községi törvény 57. §. alapján hozott határozatok törvényes volta nem volna kifogásolható. Azért tessék a Kolléga úrnak bíróját máskor e törvényes formákra jól kioktatni.

HIREK.

— **Meghívó községi közgyűlésre.** Kula község képviselőtestületének t. é. febr. 10-én d. e. 9 órákor, a szükséghez képest d. u. 2 órákor és esetleg a következő napokon mindenkor d. e. 9 órákor kezdődő és a község háza tanácstermében tartandó rendkívüli közgyűlésre. Tárgysorozat: 1. Községi előjáróság előterjesztése az időközben leköszönt és elhalálozott képviselőtestületi tagok pótlása iránt. 2. Ilics Gávrának kérelme 300 K kölcsön megszavazása iránt. 3. Takács Mihály (Gergely fia) kérelme törlési nyugta kiadása iránt. 4. A községi előjáróság előterjesztése a II. ovoida terveinek költségvetésének és árlejtési feltételeinek bemutatása és a felmerült költségek kiutalványozása iránt. 5. A kulai Takarékos és Hitelintézet átirata a községi betétek elhelyezése iránt. 6. A községi előjáróság jelentése a szegények létszáma és miként segélyezéséről. 7. Községi előjáróság jelentése 2 drb. tenyészbika és 4 drb. sertéskannak állami közvetítés útján beszerzése iránt. 8. Községi előjáróság előterjesztése néhai Wekerle Simon kisbíró temetési költségeinek a közpénztárból leendő fedezése iránt. 9. Községi előjáróság kérelme fogyasztási adó kezelésért, fizetés felemelése iránt. 10. Községi és adópénztárnok fizetés felemelése iránti előjárósági javaslat. 11. Vágóhid építése tárgyában érkezett jár. főszolgabírói rendelet. Kula, 1908. febr. 5. Puhálák Mátyás bíró.

— **Farsangi multság.** A „Kulai Iparos Dalárda” f. hó 2-án tartotta idei farsangi multságát a Rockenstein-féle vendéglő helyiségeiben. A kibocsátott humoros meg-

hívó nem közölte az est műsorát, s így érthető, hogy a valóban gazdag program meglepte a szép számmal egybegyűlt közönséget. Érdekes látványt nyújtottak a jelmezben megjelent hölgyek, kik között láttunk dominót, vadrózsát, pierot-t, vizitündért, spanyol táncosnőt, nefelejtset, stb. A dalárda tagjai különféle tréfás fuvóhangszerekkel vonultak föl az emelvényre, hol nagy precizitással énekeltek Káldy Gyula kuruc borsalát. Ezt követte Dr. Angyal Ármánd: Annuska lelkem... dala, melyet Gyurkovics Sándor énekelt nagy hatással. Az est fénypontja Szegő József karnagy „A csók” című humoros férfi kara volt. A közönség szünni nem akaró tapsviharral honorálta az ügyes szerzőt. „A drótos tót” című monologot ifj. Schmidt István adta elő eredeti dialektussal, mellyel gyakran megneveztette a közönséget. Igen szép sikert aratott Kempl Lajos szülő énekével. A dalárda még magyar népdal egyveleget énekelt, mely szintén nem tévesztette el a hatást. Végül Szegő József tartott humoros fölolvasást „A férfi”-ről. A hallgatóság az anekdotákban és humoros megjegyzésekben gyönyörködött. Egyes kiszólásain az egész közönség tapsban tört ki. Ezt tánc követte, mely hajnalig tartott.

— **Felülfizetések.** A kulai Volksverein e hó 5-én a Hokstok szállodában rendezett táncmultságán felülfizetni sziveskedtek: Mezey Zsigmond 20 K, Raile Károly 10 K, Dr. Ormay Kálmán 4.40 K, Kugler Béla 3 K, idb. Cenz János, Mudrák Rezső 2-2 K. Urnauer Mátyás, N. N., Beck Jakab 1.40-1.40 K, Franz Jakab, Gantner Antal idb. Schmidt Ferenc 1-1 K, Zimerman Miklós, Zimerman Mátyás, Vestermayer Péter, Blanz Péter, Ifj. Schmidt Ferenc, Horn Ferenc, Horn János, Schwerer Ferenc, Ifj. Schmidt Mátyás, Trebitser Endre, Ifj. Eisele János, Emrich István, Ufholz Jakab, Urnauer Antal, Blanz Mihály, Tisler György, Urnauer Konrad, Vestermayer Jakab, idb. Blanz Péter, Reinhardt Vilmos, Becherer Ferenc, Langenbach István, Hack Jakab, Hahn Bálint, Krämer Márton, Klár Márton, Eng Fülöp Brandt Bálint, Ggrigorovits János, Schmidtutz Jakab 40-40 f, melyekért ezután mond halás köszönetet a rendezőség.

Meghívó. A Kulai Kath. Munkás-Egylet f. hó 12-én szerdán sajátkönyvtára javára a Dochnál-féle vendéglőben jótékony célu táncmultságot rendez, melyre t. Címet és becses családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Beléptidő páronként 60 fillér. Kezdeté este 7 órákor. Felülfizetéseket, tekintettel a jótékony célra köszönettel fogadunk és a helyi lapban nyugtázunk.

— **Nyugtázás.** A Kulai Iparos dalárda f. hó 2-án rendezett bohócestélyén a kulai iparosok „Rokkant-alapja” javára felülfizetni sziveskedtek: Raile Károly és Rockenstein József 10-10 K, Dr. Ormay Kálmán 4 K, Kugler Béla 3 K, Kovács Mihály 2 K, Gombóc Nándor 1.60K, Schmidt István, ifj. Stahl József, Wigchert József, Dudás Márton, Kocsis József, Sz. J. Halász Mihály, Sevarac Károly, Kirilovits Izidor, Kulai ügyvédjelöltek Önképző Köre, Czétényi Ferenc, Hahn Bálint 1-1 K, N. N. 40 f, mely nemes adományokért ezután mond köszönetet a dalárda elnöksége.

— **Páll Gáspár táncanár,** ki nemcsak Kula, hanem az egész Bácska közkedvelt táncanára, ma vasárnap tartja tanítványainak zártkörű táncvizsgáját a Hungáriában. A csütörtöki főpróbán a tanítványok remekül lejtették a szebbnél-szebb magyar- és idegen-nemzetiségű táncokat. A gazdag műsorból legjobban kitűnik a szép Körmagyar és Palotás, magyar nemzetünk két büszkesége. Továbbá nagyon szépen táncolja a tanítványok külön csoportja a Gentry-bostont is, e csoport valóságos balett-táncosok s mint halljuk, tanítványai szép ajándékkal fogják meglepni a fáradhatatlan mestert; a kitüntetést meg is érdemli mert lelkiismeretes és szakavatott tanítása által annyira megnyerte a nép szeretetét, hogy bátran engedik elébe a legkisebb gyermeket is.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Elischer Lajos dunaszerdahelyi járásbírósi végrehajtót a topolyai kir. járásbíróshoz helyezte át.

— **Az ügyvédi kamara közgyűlése.** A szabadkai ügyvédi kamara február 23-án d. e. tíz órákor közgyűlést tart. A közgyűlés egyetlen tárgya az elnökválasztás.

— **Kamarai ülés.** A szegedi kereskedelmi és iparkamara január 30-án tartotta meg havi teljes ülését, melynek tárgysorozatán az adóreform és az uzoratórvény tervezetekkel is foglalkozott. Mindkét ügyben erőteljes és beható érveléssel védi a gondjaira bízott érdekeltség érdekeit. Az új adótörvény javaslatokkal foglalkozva a kamara kimondotta, hogy ezeknek változatlan törvényerőre való emelkedése a magyar ipar és kereskedelem fejlődését gyökerében támadja meg, ez okból széleskörű akció indítását határozta el a sérelmes intézkedések megváltoztatása érdekében. Így a többek közt az arányos adóztatás biztosítása, az önadóztatás nagy elvének keresztülvitele céljából, sürgeti, hogy úgy az adókirovetésnél, mint a fölszólamlásnál s a házadó körzetek beosztásánál működő bizottságokban a törvényes érdekképviseltek választottai foglaljanak helyet. Sürgeti, hogy úgy a mezőgazdasági mellékparágak, mint a börtönök, fegyházak iparműhelyei, ha versenyző vállalatokként lépnek fel, kereseti adó fizetése alá tartozzanak. Az adókulcs ne legyen magasabb 3%-nál. Az adókirovetés 3 évre történjék. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adóját is az adókirovető bizottság vesse ki. A nyers jövedelemből levonhatók legyenek az egyenes adók, illetékek, jótékony adományok már megadóztatott jutalmak. A szövetkezetek is, ha eszmésként, adókötelesek legyenek. A 15%-os adó alól felmenthesse a pénzügyminiszter a 8%-on felül dolgozó pénzügyintézeteket is súlyos pénzügyi viszonyok esetén. A jövedelmi adónál együttes megadóztatás alá csak a férj és feleség együttes jövedelme essék. Az ideiglenes adómentesség a jöv. adónál is figyelembe vétessék. A gyermekek száma, betegség s egyéb a keresetet gátló körülmények figyelembe vétessenek. A köztisztviselők és magántisztviselők között adózás tekintetében különbség ne tétessék. Az adótételek progressziója ne legyen gyorsabb, mint Ausztriában. Különösen a tulásba vitt ellenőrző rendszabályok az egész vonalon elhagyassanak, illetve enyhíthessenek. Az adómentes létminimum 800 korona legyen. Ha valamely adónem a kontingenst meghaladja, úgy a többlet ennek az adónemnek csökkentésére fordítható.

— **Egy szabadkai vállalkozó bukása.** Raichl Ferenc szabadkai építkezési vállalkozó csődöt kért önmaga ellen. Raichl eddig a város egyik leggazdagabb emberének tartottak s vagyona meghaladja az egy milliót, amely azonban csupa ingatlan. A passzív félmillió korona. A csődöt pénzügyi válság okozta.

— **Lefoglalt városház.** Óbecse községe egy idő óta pénzzavarban van s e hó 1-én is a legszükségesebb fizetni valókat itt-ott felszedett apróbb kölcsönökkel fedezte, most pedig fizetéseképtelensége miatt arra a szomorú sorsra jutott, hogy a zombor-óbecsei vasut rt. 40 ezer K, járandóság erejéig biztosítási végrehajtást tartott a község ellen.

— **A Csantavér állomástól Csantavér** községbe vezetendő h. é. vasut építését már legközelebb megkezdik. A nevezett község a budapest zimonyi fővonal Csantavér állomásától mintegy 8 km. távolságban fekszik, minek folytán az állomástól való közlekedése igen nehézkes, különösen téli időben, amikor a ki nem épített út igen gyakran járhatatlan. Eme bajon segítő, Bagi Tóth Ferenc és Szokola Gyula csantavéri lakosok, mint előmunkálati engedélyesek megbízására Gerster Béla budapesti mérnök-vállalkozó elkészítette az állomástól a községbe vezető vonal tervezését.

— **Az állami selyemipar fejlesztése.** Az állami selyemfonodák száma már hosszabb idő óta elégtelennek bizonyult, úgy hogy a rendelkezésre álló nyersanyagot feldolgozni nem tudják. Ezért most a földművelésügyi miniszter arról értesítette a selyemtenyésztési főfelügyelőt, hogy 1908 folyamán az állami selyemfonodák számát megszorítja és új selyem-fonó-gyárat és selyem-sodrot létesít.

SÁRCZIPŐK HÓCZIPŐK

férfi-, női- és gyermek számokban, elsőrangú minőségben — kaphatók:
Ifju Kovács Sándor, uri-, női-, gyermek-csipész és bőrkereskedőnél — Kulán

Kiderült büntény. Ada-Moholi közlöny írja: Régi bűnről rántotta le a vak véletlen a fátyolt. Egy 29 évvel ezelőtt Magyar-kanizsán történt gyilkosság részletei bontakoznak ki a homályból olyan körülmények között, amelyeket regényekben is túlságosan fantasztikusának mondanánk. 1879-ik év nyarán történt, hogy Kiss István zentai járásbírói hivatalnokot aki Tamás György kir. telekkönyvezető mostani nejeének első-férje volt s akit zentai ismerősei és barátai „Kis Gucci” becéző néven hívtak, egy nyári hajnalon félholtan találták meg a temető árkában. Kortos világ volt akkor Magyar-kanizsán ép úgy mint Zentán s általános a hit, hogy Kiss István az ellenpárt korteseinek esett áldozatul s úgy vitték ki a temető árkába. A boldogtalan, akinek fejét zúzták össze, még 14 napig élt s csak azután érte el rettentő szenvedések után a halál. A legerélyesebben megindult nyomozás sem vezetett a gyilkos nyomára. A halottat eltemették s az aktákat eltették s úgy látszott, hogy Kiss István tragédiája örök titok maradt. A jó minap történt Magyar-kanizsán, hogy egy szegény földműves súlyos beteg állapotában elhívatta a magyar-kanizsai plébánost, hogy az örök életre elkészüljön. Gyónás közben a súlyos beteg ember rettenetes bünt vallott ki. A plébános nem akarta fölfoldani a nagy beteg embert büne alól, míg ezt a bünt a világi hatóság előtt fel nem fedezi. Az ember félholtan vánszorgott el a csendőrséghez s ott ismételte a gyónató pap előtt tett vallomását. Azt beszélt a lázbeteg ember, hogy 29 évvel ezelőtt, amikor Losonc Mihály, jelenlegi községi pénztáros szolgálatában állott, gazdája egy éjjel felesége oldalán találta Kiss Istvánt. Losonci első felindulásában egyszékel vágta fejbe neje titkos udvarlóját s Kiss hang nélkül bukott le a földre. Losonci abban a hitben volt, hogy meghalt s fölötte megrémült. Rövid tanácskozást tartott tehát cselédjével s abban állapodtak meg, hogy a meghalt embert kiviszik a temető árkába. Ez meg is történt. Losonci 500 frtot adott cselédjének hallgatási díjban, s ez csak most árulta el a titkot, a mikor látta, hogy vég-órája közeledik. A vallomásra a csendőrség nyomban letartóztatta Losonci, aki a bünt tagadja s az egész históriát egy beteg ember agrémének tartja. Az eset híre érthető izgatottságot keltett Magyar-kanizsán, a hol Losonci köztisztletnek örvendett. Büntető-jogi következménye nem igen lesz a dolognak, ha a bűn cselekmény beigazolást nyer is, mert elévült. A csendőrség a letartóztatott községi pénztárost szabadlábra helyezte.

Cabaret Ujvidéken. f. hó 15-én a Mayer Vigadóban Cabaret estélyt rendeznek. Fellépnek: Dr. Mayer Oszkárné Forrai Ferike urnő, Pap Mariska, Rátvay Mariska és Vermes Ada úrhölgyek. Baich Iszó, Balassa Győző, Dr. Handler Zsigmond, Pálmay Béla, Rainer Rezső és Dr. Schück Henrik urak. Kezdeté este 8 $\frac{1}{2}$ órakor. Előadás után tánc. Belépő-díj: személyenként 2 K, család-jegy 5 K, páholy 8 K.

Népesedési mozgalmak Kulán

1908 febr. 1—8-ig.
Születtek: Pein Száva g. kel. Fürstner Gergely rk. Scherer Margit ref. Kulyancsity Emil g. kel. Patásti József rk. Peicsits Radivoj g. kel.

Házasság: Nagy Ferenc rk. és Kadvány Erzsébet. Nikoly Flórián g. k. és Obradov Darinka gkel. Pásztor Lajos rk. és Goga Erzsébet rk. Gärtner Ferenc rk. és Fischler Éva rk.

Elhaltak: Veszelinov Stáza gkel. 2 éves, Vekerle Simon rk. 43 éves, Holló Antal rk. 68 éves, Szungyi Terézia rk. 4 éves, Iszák Deszanka rk. 5 éves, Urbán Henrik ág. hitv. ev. 16 éves.

— Mindennemű báli cikkek nagy választékban, Kardos J-nél Kulán.

— Schmidt Ferenc szabó, Kula Ferenc József tér, készíti a legdivatosabb öltönyöket a legolcsóbb árban.

Csikos —
Kockás —
Shantung —
Armüre —

Selyem

és „Henneberg” selyem 75 kr-tól feljebb, bérmentve és vámentesen. Minta postafordultával. Megrendelések bármely nyelven intézendők:

an Seidenfabrik. Henneberg in Zürich.

Gabona árak: Budapestén:	
Buza 1908. tavaszra	11.90
Zab	7.90
Tengeri	6.80
Kulán:	
Buza	10.75
Zab	7.—
Tengeri	6.90

5427 sz. 1907.

Pályázati hirdetmény.

Csátalja községben leköszönés folytán üresedésbe jött **szüléssnői** állásra, — melynek javadalmazása — havi részletekben felvehető 176 K készpénz 2 köbméter (1 $\frac{1}{2}$ öl) kemény hasáb tűzifa természetben és természetbeni lakás, vagy ennek nem létében 40 K évi lakbér — ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom ennél fogva a pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **f. é. február 15-ig** terjesszék be.

Baja, 1908. január 21.

Vojnich Máté
főszolgabíró

2

Egy jó karban levő
eséplő-gép-garnitúra
harmadrésze eladó

Bővebb értesítést ad Kulán

VARGA KÁROLY
járásrendőrfelügyelő

3

89 sz. bv. 1908.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszem, hogy a kulai kir. jbiróság 1908 évi V. 443 számú végzése következtében Magyar gyapjú fonál gyár r. t. és Massner A. utóda javára **Bröder Márkus** újverbázi lakos ellen 300 K és 245.60 K s jár. erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 430 K-ra becsült bolti berendezésből álló ingóságokat nyilvános árverésen eladom.

Mely árverésnek a kulai kir. jbiróság 1908 évi V. 443 számú végzése folytán Ujverbázon vhtást szenvedett tüzletében leendő eszközzésére **f. é. február 26-án d. u. 3 óráját** határidőül kitézöm és ahhoz a venni szándékozókot oly megjegyzéssel hívom meg, hogy az érintett ingóságokat az 1881 LX. tc. 107. 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladom.

A végr. törv. 111. §-a értelmében mindazokat, akik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részükre a foglalás korában eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, felhívom, hogy elsőbbségi igényüket a foglalás megkezdéseig nálam írásban, vagy szóval jelentésük be.

Kula, 1908. febr. 6.

Kenyő, kir. bir. vhajtó.

Muschong-Buziásfürdői SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT a világhírű buziásfürdői szén-savforrásokból szodavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

BUZIÁSFÜRDŐI ÁSVÁNY- ÉS GYÓGYVIZEK

1/1 és 1/2 literes üvegekben

Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál ntol nem ért gyógyhatás

ELSŐRENDŰ ASZTALI VIZ!

Felvittegositással készségesen szolgál
Muschong-buziásfürdői szén-sav-művek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sürgőnyeim Muschong, Buziásfürdő. Interurban telefon 18 sz.
ÜGYES HELYI KÉPVISELŐK KERESTETNEK

Mühle Vilmos

cs. és kir. udvari szállító

Temesvár

Sürgőnycim

VIRÁGTELEP TEMESVÁR

Tárbeszélő 10 sz.

5-6

Bármely vidékre szavatolás mellett szállítja

A legszebb és legdivatosabb Csokrok és Koszorúkat

üde élő virágokból a legjobb kivitelben.

Menyegzői és alkalmi csokrokat Ünnepélyi és gyászkoszorúkat

Sürgős megrendeléseket taviratilag kérem.

A Monarchia legnagyobb virágszállítója